

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Slovenec po pokolenju in jeziku.

Kakšen krik so zagnali svoj čas naši nemški sosede, ko se nismo hoteli ukloniti njihovim predlogom glede kulturne avtonomije na Koroškem. Vsi celovški listi so bili takrat polni napadov na naše poslance, češ, da so ti s svojimi nesprejemljivimi zahtevami onemogočili sporazum. Kaj pa je vendar gospode, ki delajo koroško politiko, takrat tako razdražilo? Prinesli so v deželni zboru na dnevni red zakon o kulturni avtonomiji slovenske manjšine na Koroškem. Ta korak se jim je zdel potreben, zakaj koroško vprašanje, ki je po tolikih letih še vedno nerešeno, postaja že skoroda nekak evropski škandal. Toda pokazalo se je takoj, da nemškim strankam, ki so ta predlog podpirale, ni bilo v resnici do tega, da se zagotovi slovenski narodnosti na Koroškem svoboden razvoj na temeljih pravičnosti. Namen predlagane zakona je bil edino le ta, da ustvari nek zunanji lišp in pokaže nemško manjšinsko politiko pred evropsko javnostjo v lepji luči. Pogajanja so to neiskrenost jasno pokazala.

Slovenska narodna manjšina naj bi se pravno konstituirala na podlagi manjšinskega katastra. Kdor bi hotel postati član manjšine kot avtonomne narodne skupine in biti deležen nje pravic, bi se moral vpisati v poseben imenik. Šele s tem bi pridobil pravico, da aktivno sodeluje pri manjšinskih ustanovah, posebno pri volitvi Narodnega sveta. Kataster bi se vodil javno in vpisali bi se le oni, ki to izrečno zahtevajo.

Vse to pomeni že hudo obremenitev manjšine. Narodno vprašanje more biti šele takrat pravično rešeno, ako se pri njega ureditvi izloči vsaka možnost politične agitacije in vsak priusku od strani večine. To se da doseči na ta način, da se narodna pripadnost posameznika določi na podlagi pokolenja in pa na podlagi materinskega, oziroma občevalnega jezika. V dvomljivih slučajih lahko odloči nepristranska paritetična komisija. Z ozirom na sovražni duh, ki vlada na Koroškem nasproti slovenskemu življu, je bilo pričakovati, da se v narodni kataster zdaleka ne bodo vpisali vsi Slovenci, ampak le najzavednejši. Obstojal je upravičen sum, da se bo na člane manjšine od vseh strani izvajal pritisk in jih odvrčal od vpisovanja. Sai so nemške stranke že takrat na političnih zborovanjih začele s strastno protiagitacijo, medtem ko so te iste stranke v deželnem zboru hlinile voljo sporazuma in hotele na zunaj kazati lojalno usmerjenost napram manjšini. Izgledi so torej kazali, da tudi na podlagi kulturne avtonomije ne bi bilo pričakovati konkretnega miru na Koroškem. Nasprotno so znamenja napovedala, da bo komaj stanovljena kulturna avtonomija, posebno pa institucija katastra postala predmet novih narodnih bojev.

Pa kljub vsem pomislekom smo ustanovo katastra sprejeli. S tem smo hoteli pred vsem manifestirati našo voljo in pripravljenost za sodelovanje pri rešitvi našega vprašanja. Tudi nismo hoteli zavreči upanja, da bo enkrat vpeljana kulturna avtonomija tekom časa vendarle ublažila in zmanjšala nam nasprotno vplive. Končno pa je bilo za nas merodajno tudi pravilno pojmovanje namena, kateremu naj narodni kataster služi.

Kulturna avtonomija pomeni, da naj narodna manjšina sama prevzame od države upravo svojih narodno-kulturnih zadev. Ustanova sloni na zamisli, da večinski narod in

Oborožena Avstrija.

Oborožitev povsod. — Tudi Starhemberg zahteva. — Zaplemba orožja Schutzbunda. — Kar je dovoljeno Heimatschutzu, mora biti dovoljeno tudi Schutzbundu.

V naši državi imamo strankarskih in drugih organizacij, ki so oborožene ali vsaj gojijo vojaški duh. Je organizacija, ki stremi za diktaturo, na drugi strani pa je organizacija, ki hoče z vsemi sredstvi ščititi trenutni ustavni položaj. Še tretjo slično organizacijo imamo. Če se oborožuje ena, je jasno, da se bo oboroževala tudi druga. Da so vse te oborožene organizacije nezakonite, tega ne more zanikati nihče. Opažati pa je pri nas, da se eno organizacijo prijema z rokavicami, drugo pa z železno pestjo. Dvojna mera! Dvojna mera velja tudi za gradiščanske Hrvate in za nas.

Kaj moremo reči k temu, če vodja Heimatschutzu pošlje zveznemu kanclerju zadnji opomin, da bo uprizoril kljub prepovedi javnih zborovanj v celi državi demonstracije, če se ne odpovedo vse trgovinske pogodbe in sklenje nove, če se ne uvede prisilno delo, ljudsko zavarovanje in končno ne zavaruje valuta. V kateri državi je mogoč še takšen nastop? Zvezni kancler mora imeti res težak položaj, in če ga res ima, kdo je kriv?

Listi od 13. t. m. poročajo, da je sodnija odredila preiskavo v delavskem domu v Ottakringu na Dunaju. Tam se je našlo 717 pušk, 16 revolverjev, 8 strojníc, 60.000 nabojev, čelade, bodaki, 750 napolnjenih in 300 nenapolnjenih ročnih granat, plinske balone itd. Vse to se je seveda zaplenilo in med delavstvom izzvalo veliko ogorčenje. Demonstrante je policija razgnala. Socijaldemokratski listi pravijo k temu, da policija ve za skladišča orožja fašistov, a jih ne zapleni. Proti temu pa se zapleni orožje, ki je namenjeno za obrambo republike in proti pučistom. Dokler se bodo oboroževali pučisti, se bodo oborože-

njeja oblasti ne morejo uspešno gojiti izobrazbe in prosvete drugega naroda, posebno če niti njegovega jezika ne obvladajo. Nемец se običajno ne more v zadostni meri vživeti v miselnost Slovenca in razumeti njega kulturno stremenje. Pri vsej dobri volji bi se to posrečilo posamezniku le v dosti nepovoljni meri. Zato naj vodijo prosvetno gibanje in gojitev materinskega jezika v vsakem narodu njega lastni sinovi, ti, ki so izšli iz njega in so mu ostali tudi zvesti, ki torej poznajo njega posebnost in njega življenje, ti ga naj tudi vodijo.

Kakor hitro bi se torej avtonomija vpeljala in bi se ustanovile avtonomne oblasti, bi moral njih delokrog nujno obsegati vse, kar je slovenskega življa na Koroškem. Pri tem je seveda najvažnejši šolstvo. Zato smo mi zahtevali, da bi vse utrakvistične šole, ki so bile svoj čas ustanovljene za slovenske otroke, morale preiti v upravo avtonomne manjšine. Drugače bi avtonomija zgrešila svoj namen in pomen. Toda ravno v tej bistveni točki se je pokazalo, da predlog, ki je bil stavljen, ni bil odkrito zamišljen. Hoteli so nam dati le neki videz. Po njihovem mnenju naj bi utrakvistične šole še nadalje vršile dosedanje nalogo ponemčevanje. Le v gotovih slučajih bi imeli mi pravico, da si ustanovimo poleg že obstoječe šole svojo lastno. To bi pomenilo za nas novo in neupravičeno obremenitev. Popolnoma napačno pa so pojmovali namen narodnega katastra. Zastopali so mnenje, da je le oni član slovenske manjšine, ki se vpiše v ta kataster. S tem bi bili vsi oni Slovenci, ki bi se z katerikoli

vali tudi socijalni demokrati, da ščitijo svobodo. Če se policiji tudi posreči, da zapleni del orožja, bo delavstvo popravilo to škodo s podvojenim naporom in podvojeno izpopolnitvijo.

Pri bolečinah v členkih in sklepih deluje Tegal hitro in zanesljivo. Mnoga zahvalna pisma o Tegalu pri zastarelih boleznih, kjer nobeno sredstvo ni več pomagalo. En poizkus prepriča! V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 5/4

Socijaldemokratski tozadevni proglas pravi na koncu: Naš odgovor na zaplembu orožja je: 10.000 novih bojnikov v Schutzbund in 10.000 novih podpornih članov za naše bojovnike, da se ojači bojna fronta! Heimwehri naj si nikar ne domišljajo, da imajo samo oni pravico do posesti orožja. Krščansko-socijalni list govori o izdaji, ker je Deutsch izjavil, da se bo zaplenjeno orožje stotero nadomestilo in da se Schutzbund ne bo pustil razorožiti prej, dokler ne bodo razoroženi vsi. Saj je znano, da so se socijalni demokrati potegovali za razorožitev vseh organizacij. Zanimiv je še govor poslanca Severja: Judež je izdal in prodal delavstvo za denar. Tega moramo iztrebiti. V bodoče bomo morali biti previdnejši. Naši nasprotniki pa naj vedo, da bomo napravili hiter konec fašističnemu strahu.

Na ta način se samo razširja prepad med obema frontama, ki škoduje ugledu države. In kaj naj rečemo mi k temu, če po Dobrli vasi nemoteno patrolirata dva vojno opremljena hajmatšičlarja s puško na rami? Naše mnenje je, da je vojna in vojska ter oboroževanje zadeva države in ne privatnih organizacij in da obstoj takih organizacij ni v interesu države.

vzrokov — in takšnih je pri naših razmerah dovolj — ne vpisali, že proglašeni za Nemce. To misel smo morali zavrniti. Pomen katastra more obstojati le v tem, da določa krog onih, ki naj pri ureditvi avtonomije in avtonomnih inštantc aktivno sodelujejo, nikakor pa ni z vpisovanjem oziroma z nevpisovanjem tudi že določena narodnost posameznika. Zakaj narodnost ni obleka, ki se jo lahko poljubno menja. Kdor je rojen Slovenec in govori naš jezik, ostane Slovenec in spada s tem v delokrog avtonomije brez ozira na to, dali se vpiše v kataster ali ne.

Vsled našega stališča so nam delali najhujše očitke, češ, da hočemo umetno zvišati število naših rojakov. Krik je bil takšen, kot da smo zahtevali res nekaj nezaslišnega.

Toda na Koroškem je treba potrpljenja. Počasi se vendarle marsikaj razjasni. In res se je že pokazalo, da je bilo naše pojmovanje narodnosti pravilno. Danes že Nemci sami zastopajo naše stališče.

Na Dunaju se pripravlja zakon, ki naj bi urejeval dijaško življenje na univerzah. Gre predvsem za dijaške organizacije, katerih namen naj bo, voditi svoje člane v narodno-kulturnih zadevah. Nemško dijaštvo je v strnjjenih vrstah zahtevalo, da se morajo te organizacije ustvariti na podlagi narodnosti; vsaka narodna skupina slušateljev naj ima svojo organizacijo. In sedaj je nastalo vprašanje, po katerih vidikih naj se narodnost posameznika določi: ali naj velja le svobodno priznanje ali ima v nemško organizacijo vstop vsakdo, ki se priznava za

Nemca? To stališče se je odločno zavrnilo. Vse narodno misleče dijaštvo in tudi vse merodajne oblasti zastopajo mnenje, da **svobodna izpoved ne velja, ampak da narodnost posameznika določa le pokolenje in pa materinski jezik.** V svojem nagovoru na akademike je zaklical minister Czermak: **Po čem drugem naj spoznam Nemca, ako ne po njegovem rojstvu in pa po jeziku, ki ga govori!**

Sedaj smo si torej na jasnem. Kdo je koroški Slovenec in kdo spada v področje avtonomne manjšine? Pač vsak oni, **ki je rojen v slovenski hiši in govori v svojem vsakdanjem življenju naš jezik.** Torej bodo morali Nemci proti nam svoje stališče nujno revidirati, ker ne gre, da bi odrekli nam to, kar sami zase po pravici zahtevajo.

Pri posvetovanjih glede bodočega dijaškega prava se je vedno povdarjalo, da je **narodnost nekaj že po rojstvu danega in da narodnost ne sme biti predmet politične agitacije. Vsak ima pravico, da se vzgoji in spopolnjuje svojo izobrazbo v duhu svojega naroda.** To so jako pametni nazori, katere tudi mi pozdravljamo. Mi smo to stališče že zdavnaj zagovarjali, toda dosedaj smo našli le gluha ušesa. Razprava o dijaškem pravu pa je zanesla te misli tudi med širše plasti nemškega naroda. Torej je morda vendarle upati, da bodo s časom tudi naše zahteve presojsane pravilnejše. Na vsak način pa moramo ob tej priliki opozoriti na dejstvo, da znajo naši sosede tudi pravilno misliti, ako gre za njih lastne zahteve. **Velja jim pa še vedno načelo dvojne mere: nam nočejo dati tega, kar sami zase zahtevajo, sklicujoče se na naravne človeške pravice. Mi pa smo zopet potrjeni v veri, da je naše stremljenje pravilno; vse očitke, ki so jih dosedaj metali na nas, so sami zavržili in obsodili.**

Posojila podaljšana. Svet banke za mednarodna plačila v Baslu je vzel na znanje poročilo o položaju Avstrije in podaljšal za tri mesece udeležbo banke pri kreditih za avstrijsko Narodno banko, ki bi dne 16. t. m. zapadli v povračilo. Kredit znaša 90 milijonov. Upravni svet je pred tem dognal naziranje ostalih bank, udeleženih pri tem kreditu, da so pripravljene prav tako podaljšati svojo udeležbo. Avstrija išče sedaj še novo posojilo. Z enakimi pogoji sta bila podaljšana za dobo treh mesecev tudi dne 18. t. m. zapadli kredit za madžarsko Narodno banko in istega dne zapadli kredit za jugoslovansko Narodno banko. Za nemško državno banko bodo posojila podaljšana pod drugačnimi pogoji. Upravni svet je pooblastil predsednika banke, naj dovoli podaljšanje, če bodo nanj pristali osrednji zavodi, udeleženi pri tem kreditu, in sicer Francoska banka, Angleška banka ter Federalna rezervna banka. Guverner Francoske banke se vendar začasno še upira brezpogojnemu podaljšanju teh kreditov, kar je smatrati za prvo posledico izjave dr. Brüninga. Popolnoma umljivo, da Francozi nimajo interesa dajati Nemčiji posojila, ko dr. Brüning izjavlja, da Nemčija reparacij ne bo plačevala več. Vse evropske države so prispevale, da je Nemčija prebredla zadnja leta s primerno lahkoto. Danes ima cvetočo aktivno trgovinsko bilanco, danes ima najbolj urejeno industrijo, milijardni krediti, ki so neprestano tekli iz inozemstva v Nemčijo, so ji pripomogli, da se je v gospodarskem pogledu modernizirala kakor nobena druga država v Evropi. Istočasno pa se morajo druge države, ki so Nemčiji pomagale, neprestano boriti z gospodarskimi težkočami ter prenašati zdušljivo težo pasivnih trgovinskih bilanc. To seveda ne opravičuje, da bi se Nemčiji ne šlo do skrajno možnih mej na roko. Vsekakor gospodarsko tudi ona zelo trpi, vendar manj nego druge nasledstvene države. Jugoslavija je odločno proti črtanju ali preložitvi reparacijskih plačil in ima tudi svoje vzroke. Popolnoma drugačen je položaj Avstrije, ki je bila oropana zaledja, ki je odvzemala njene industrijske proizvode. Trgovinska bilanca naše države je pasivna. Zato se z Nemčijo sploh ne da primerjati. In Avstrija dejansko rabi nujne pomoči, da se izkobača iz kočljivega položaja.

Nemci v Jugoslaviji. „Narodna politika“ prinaša obširen članek o položaju nemške manjšine v Jugoslaviji in pravi med drugim:

Naših Nemcev, zlasti njihovega tiska, ni mogoče nikoli zadovoljiti s šolami. Neprestano pojejo isto pesem, pa pozabljajo, kakšnih metod so se nedavno posluževali proti Slovanom in kakšnih se še sedaj poslužujejo v Nemčiji in Avstriji. Sedaj so se gotove nemške novine spravila med Jugoslavijo. Prilike pa, v katerih žive Nemci po prevratu v Jugoslaviji, so jim v znatno korist, ker so morali prej pošiljati svoje otroke kakor tudi Slovani v madžarske šole. Če se primerjajo statistični podatki o položaju nemške manjšine v Jugoslaviji z onimi, ko so živeli Nemci pod Madžarsko, je moči priti do edino logičnega zaključka, da postopa jugoslovanska vlada nadvse iskreno napram narodnim manjšinam, zlasti kar se tiče prosvetnih vprašanj. Posebno Nemci nimajo vzroka, da se pritožujejo.

Politične vesti. Zvezni kancler dr. Buresch se mudi v Ženevi in se pogaja za novo posojilo. Društvo narodov proučava, ali so se izpolnili vsi pogoji, ki so bili stavljeni septembra lanskega leta, kakor redukcija proračuna, sanacija zveznih železnic in Kreditnega zavoda. Upanja, da dobimo novo posojilo, je prav malo, četudi se zvezni kancler trudi, da prepriča merodajne osebe, da so za novo posojilo dani vsi pogoji. Zelo slabo vpliva tudi zadnja zahteva kneza Starhemberga. — Mussolinijev list se zavzema za to, da se črtajo vsi vojni dolgovi in reparacije. Pri tem bi profitirala predvsem Nemčija, največ pa izgubila Amerika. O tem predmetu se vršijočasno proračanja med Francijo in Anglijo. Francija je že stavila svoje pogoje in predlaga dveletno preložitve plačil. Besedo ima sedaj Amerika, ki bo odločila. — Že nekaj časa sem se je govorilo o krizi francoske vlade in o pogajanjih Laval, da bi vlado izpopolnil. Umrl je namreč vojni minister Maginot, Briand pa je zbolel ravno pred važnimi mednarodnimi konferencami. Izpopolnitev vlade se ni posrečila in celokupna vlada je podala ostavko, ki je bila sprejeta. Novo vlado je sestavil zopet Laval in prevzel poleg ministerskega predsedstva tudi zunanje zadeve. Brianda ni več v vladi, gotovo pa bo še obdržal zastopstvo Francije pri Društvu narodov in drugih mednarodnih konferencah.

Kmetska bolniška blagajna.

Prvo nedeljo meseca januarja t. l. se je bolniška blagajna vendar odločila, da ustroji svoje delovanje v smislu upravičenih zahtev posestnikov ter prilagodi zavarovanje sedanjim gospodarskim razmeram. Ali je ta reforma prišla še ob pravem času ali že prepozno, bo pokazal nadaljni razvoj. V naslednjem se hočemo seznaniti s prispevki, katerega bo treba vplačevati za leto 1932.

V prvem razredu, v katerega se uvrstijo vsi posli in pastirji, ki še niso dopolnili 17. leta in živijo s posestnikom skupaj, znaša prispevek v polnem zavarovanju S 0.60, v znižanem zavarovanju S 0.48.

V tretjem razredu, v katerega se uvrstijo vsi posli nad 17. let, torej tudi rentniki, invalidi in duševno nerazvite osebe, znaša prispevek S 1.26 pri polnem, K 0.84 pri znižanem zavarovanju.

V četrtem razredu znaša prispevek pri polnem zavarovanju S 1.38, pri znižanem zavarovanju S 1.11. V petem razredu, v katerega se uvrstijo dninarji in dninarice, ki dobivajo od posestnika tudi prehrano, znaša prispevek S 1.83 pri polnem, S 1.47 pri znižanem zavarovanju.

V šestem razredu znaša prispevek S 2.28 pri polnem, S 1.83 pri znižanem zavarovanju.

V sedmem razredu, v katerega se uvrstijo moški, ki imajo kvalificirano službo (majarji, molzniki, obrtni delavci itd.), znaša prispevek S 2.73 pri polnem, S 2.19 pri znižanem zavarovanju.

V osmem razredu znaša prispevek S 3.63 in v devetem razredu S 4.53.

Prispevek se razume na teden.

Prispevki so se v primeri z dosedaj veljavnimi zvišali, kajti dosedaj je bil v petem razredu prispevek S 1.50 na teden, medtem ko je sedaj S 1.83. Znižanje je doseženo le s tem, da se posli, ki so bili dosedaj uvrščeni skoro vsi v 5. razred, uvrstijo s 4. januarjem v 3. razred.

S tem nastane v primeri z zakonskimi določbami podzavarovanje, ker se ne uvrstijo v tisti razred, v katerega spadajo po svojih dohodkih. Seveda bo blagajna izplačevala bolniško podporo ter vse ostale socialne dajatve, ki so po razredih stopnjevani, tudi samo po tistem razredu, v katerega je uslužbenec uvrščen.

Bolniška podpora znaša v 1. razredu S 0.60, v 3. razredu S 1.20, v 5. razredu S 2.00, v 6. razredu S 2.40, v 7. razredu S 3.00, v 8. razredu S 3.60 in v 9. razredu S 4.20 na dan. Če je imel posestnik dosedaj svojega posla polno zavarovanega, je dobil zanj S 2.00 dnevno bolniške podpore. Od sedaj naprej dobi samo S 1.20. Ravnotako se zniža tudi deklam, ki porodijo, prispevek od S 2.00 na S 1.20 dnevno, ozir. od S 78.— na S 66.— in za pogrebne stroške se vrne največ S 66.— namesto S 80.—.

Hujši udarec pa morajo prenesti osebe, ki bodo v tekočem letu prosile za starostno podporo, kajti te bodo za vedno dobile namesto S 22.— samo S 18.— mesečne rente.

Isto zadene posle, ki bo doletela kaka nesreča, zakaj tem se skrajša polna renta od S 48.— na 36.—.

To bi bile v glavnem reforme bolniške blagajne. Kakšen bo uspeh tega reformiranega zavarovanja koroških poslov in gozdarskih delavcev, je težko povedati. Dejstvo pa je, da danes veliko kmetov niti teh znižanih prispevkov ne bo moglo plačati. Za gozdarske delavce pa se je prispevek itak zvišal, ne da bi se na drugi strani za te tudi socialne dajatve zvišale.

Poleg tega bo morala bolniška blagajna iskati tudi druge oblike za kritje deficita, ki bo nastal iz te reforme. Predvsem misli na vpeljanje zdravniške takse, na prispevke za družinske člane zavarovancev, na povrnitev stroškov za bolnice v višini bolniške podpore za osebe, ki so znižano zavarovane itd.

Osebe, za katere se vplačuje znižani prispevek, v prvih šestih tednih delanezmožnosti nimajo pravice do bolniške podpore, temveč jim mora v tistem času dati posestnik hrano in stanovanje, ali 80 odstotkov vseh mesečnih dohodkov. V slučaju, da znižano zavarovana oseba pride v bolnico, ima blagajna pravico, da zahteva od posestnika povrnitev stroškov za bolniško oskrbo v višini bolniške podpore na dan.

Kateri posestnik hoče svoje posle polno zavarovati, mora nemudoma vpslati izjavo bele barve blagajni v Celovec, ker se drugače vpelje tudi za dotične posle znižano zavarovanje.

DOMAČE NOVICE

Volilni imeniki. V decembru so se sestavljali novi volilni imeniki, ki morajo biti ves januar razporejeni na vpogled. Vsak ima pravico vpogleda med urami, ki jih je določil župan in javno razglasil. To je reklamacijska doba. Letos imamo občinske volitve in je zato velike važnosti, da bodo vpisani vsi naši volilni upravičenci in da bodo izbrisani vsi volilni neupravičenci drugih strank. Z reklamacijo je treba prinesiti tudi dokaze za volilno upravičenost ali neupravičenost. Novo morajo biti vpisani v volilni imenik vsi avstrijski državljani obojega spola, ki so ali bodo do 31. januarja dopolnili 21. leto, to so vsi tisti, ki so bili rojeni pred 31. januarjem 1911. Vpisati se morajo tudi, ki so od 1. julija 1931 menjali stalno bivališče. Pri poročenih je treba izpremeniti družinsko ime! Vzorce za reklamacije se dobe v občinskih uradih, pri naših zaupnikih in v osrednji pisarni v Celovcu. Storite Vašo dolžnost napram stranki!

Izpred sodišča. Dne 29. septembra 1931 sta v Voglah pri Sinči vasi pogorela Anwander in Oraš. Hlapec Josef Volbank iz Jezernice je obdolžil požara strica od posestnika Oraša. Volbank je pijanec. Izkazalo se je, da je obdolžitev brez podlage in Volbank je dobil 6 mesecev zapora. — V Škofji Loki rojen Lorenc Pesjak se je priženil k Habnarju na Drabunajah, občina Galicija. Žena mu je prepustila polovico posestva, ki ga je zapil in zakvartal ter spravil ženo tako daleč, da se s svojimi tremi otroci komaj preživlja. Pa je z ženo še grdo ravnal, jo tepel, grozil z umorom, poži-

